

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători - Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, în cauza penală privindu-i pe

Racu Mihail Xxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în r-nul xxxx, s. xxxx, str. xxxx.

Bulgari Constantin Xxxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în r-nul xxx, s. xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 28.08.2017 – 14.12.2017 (prima instanță);
2. 11.01.2018 – 07.02.2018 (instanța de apel);
3. 20.04.2018 – 12.09.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi /sediul central/ din 14 decembrie 2017, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal:

- Racu Mihail, la 2 ani închisoare, cu aplicarea art. 90 Cod penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani;

- Bulgari Constantin, la 2 ani închisoare, cu aplicarea art. 90 Cod penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Racu Mihail, la data de 24.04.2017, aproximativ la ora 21:00, fiind în stare de ebrietate

alcoolică, în urma înțelegerii prealabile cu inculpatul Bulgari Constantin și o altă persoană, în privința căruia cauza a fost disjunsă, acționând cu o vădită lipsă de respect față de societate, fără a lua în considerare comportamentul său agresiv și încălcarea normelor morale de conviețuire într-o societate, manifestate de ignorarea totală a aflării lui în loc public, pe malul iazului din s. Geamăna, r. Anenii Noi, ambii l-au lovit cu pumnii și picioarele în regiunea corpului, pe partea vătămată Golban Vladislav în rezultatul căruia ultimului, conform raportului de expertiză medico-legală, i-au fost cauzate leziuni corporale după cum urmează: fractura oaselor nazale cu deplasarea fragmentelor, edem posttraumatic al țesuturilor moi a feții și nasului, două excoriații în regiunea sprâncenei drepte, multiple echimoze la cap și față - care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur cu suprafața de interacțiune limitată, leziuni care se califică ca vătămare corporală ușoară.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi - *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc prin obrăznicie deosebită săvârșite de două sau mai multe persoane.*

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea din contul lui Racu Mihail și Bulgari Constantin cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea expertizelor medico-legale, în mărime de 640 lei, cu menținerea în rest a sentinței.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- prima instanță nu a luat în considerare faptul, că în cadrul instrumentării cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară în sumă de 640 lei, sume ce urmau a fi încasate de la inculpați în beneficiul statului, conform prevederilor art. art. 227 alin.(1), (2) pct. 5) și art. 229 alin. (1) Cod de procedura penală;

- obligația inculpaților de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli, de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță;

- la stabilirea vinovăției inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, acestuia îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de comdamnare;

- în prezenta cauză penală de către instanța de judecată nu s-a constatat faptul că inculpații sunt persoane vulnerabile, iar încasând de la aceștia suma de 640 lei nu se va influența substanțial asupra situației materiale, neavând la întreținere careva persoane.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința primei instanțe fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit corect situația de fapt și vinovăția inculpaților care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Totodată, instanța de apel nu a reținut ca fiind justificate solicitările procurorului privind încasarea de la inculpații Racu Mihail și Bulgari Constantin a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 640 lei, menționând că acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Mai mult, a indicat că conform prevederilor art. 228 alin.(4) Cod de procedură penală, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu, astfel sumele solicitate spre încasare și pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 640 lei, nu pot fi invocate, deoarece norma procesual penală expres prevede că sumele date ar putea fi încasate, cu excepția cazurilor când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu, fapt neînfirmat de către acuzare.

La acest capitol, instanța de apel a mai atestat că procurorul nu a prezentat careva probe concludente că sumele enunțate supra au fost suportate în afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu de către expert.

Instanța de apel a mai reținut luând în considerare prevederile art. 75 alin.(3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016, că ordonatorul expertizelor medico-legale în speță este organul de urmărire penală - SUP a IP Anenii Noi, în temeiul îndreptării din 24 aprilie 2017 și ordonanței din 15 mai 2017, subsecvent aceste cheltuieli sunt suportate din contul statului, care reieșind din obligațiile pozitive ce țin de desfășurarea unui proces

penal urmează să realizeze în mod prompt și eficient acțiunile în vederea descoperirii infracțiunilor și contracarării activității infracționale, astfel nu pot fi puse în sarcina inculpaților cheltuielile necesare pentru realizarea acțiunilor ce vin să confirme vinovăția acestora.

În acest sens, instanța de apel a conchis că normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul condamnaților a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli legate de expertiza judiciară.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, care indică temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor de judecată;

- potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, „Cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal”. Potrivit alin. (3) a aceleiași norme „Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate”. Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces;

- legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat;

- efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principială devreme ce săvârșirea infracțiunii atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, inclusiv pentru a se aplica infractorului pedeapsa de a suporta cheltuielile judiciare îi revine acestuia în principal;

- instanța de apel nu a îndeplinit cerințele stipulate în prevederile art. 101, 394, 414 Cod de procedură penală și nu a indicat temeiurile care au dus la respingerea apelului declarat de procuror.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu curpinde motivele pe care se întemeiază soluția, criticând decizia instanței de apel anume în partea motivării soluției acesteia privind respingerea apelului declarat de procuror, prin care a fost solicitată încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei judiciare în prezenta cauză penală din contul inculpaților.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal analizând textul deciziei atacate (f.d. 214-217) în coraport cu motivele invocate de recurent, atestă că instanța de apel s-a expus argumentat și motivat asupra aspectelor contestate și în prezentul recurs ordinar, bazându-și just soluția privind respingerea apelului și solicitării părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei din contul inculpatului în baza prevederilor legale stipulate în art. 227, 228, 229 Cod de procedură penală, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu

jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, Colegiul penal invocă că prevederile art. 227 Cod de procedură penală, reglementează care anume cheltuieli sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare, în această listă nefiind însă incluse cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că: *„În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”*.

În această ordine de idei, se reține că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - *„Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”*.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 35), fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, în cauza penală

privindu-i pe **Racu Mihail Xxxxx și Bulgari Constantin Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **12 septembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimi

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor